

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorūmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Conferentia XXXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

juris particulari de honestate actionis hic & nunc exercendæ, vel periculo peccati annexo, nunquam licet operari ; ita ut semper peccetur pro ratione materiæ & dubii. *Est certissima apud omnes. &c.*

Ratio est : *Quia omnis sciens & volens exponens se periculo peccandi peccat ; &, quidem eodem genere peccati cuius periculo se exponit.* Juxta illud Eccl. 3. *Qui amat periculum, peribit in illo :* sed agens cum conscientia intrinsecè seu practicè dubia de honestate actionis hic & nunc exercendæ, vel cum periculo peccati annexo, is sciens & volens se exponit periculo peccati : eligit enim hanc actionem, sive bona sit, sive mala, quasi dicat ; sit peccatum, sive non sit, ego tamen volo agere, &c. Ideoque eo ipso implicitè censetur eligere malum : consequenter eo ipso peccat pro ratione materiæ, de qua agitur, & pro ratione dubii. Id est, si dubitet, an talis actio vel omissio sit peccatum mortale, operans vel omittens peccat mortaliter : si vero dubitet de veniali, venialiter : si denique dubitet generatim & indistinctè de peccato, probabiliter peccabit tantum venialiter. *Ita Parrit. hic n. 17.*

& iterum n. 69.

CONFERTIA XXXI.

40. **V**ulgatum est ex Jure Canonico dictum illud ; *in dubiis tutior pars est eligenda.* Quæritur ergo an haec sit Regula universalis, & semper observanda

41. **R**ESOLUTIO I. *In dubiis tutior pars est eligenda,* est dictum universaliter verum, quantum ad consilium & perfectionem.

Ratio

Ratio est evidens: quia semper consultius & perfectius, in quovis dubio eligere partem tutiorem: sic enim certò evitantur pericula peccandi.

42. RESOLUTIO II. At certè non semper necessarium est seu de præcepto, *in dubiis tutiorem partem eligere*. Patet ex explicatione hujus dicti: *Ly enim tutior pars*, non debet accipi comparativa ad positivum; Utpote *tutior quam tuta*; Quasi sensus esset: quando utraque pars est tuta, tutiorem partem esse eligendam; cùm in operando licet sequi quamlibet partem verè tutam, juxta supdicta de conscientia probabili: sed *ly tutior*, accipendum est comparativè ad oppositum; scil. *tutior, quam non tuta non secura, periculosa, &c.* Ut sensus sit; quandocunque una pars dubii est certa, tuta, secura, & omne periculum peccati excludit; altera autem pars non est certa, tuta, secura, sed periculosa, tunc illam tutiorem eligendam esse. Ita sine dubio sentiunt omnes,

42. RESOLUTIO III. Necessariò autem tutior pars eligenda est in dubio practicè pratico v. g. actionis hic & nunc exercendæ, an hic & nunc aliquid liceat; *puta hodie comedere carnes?* Ratio est: quia stante tali dubio, una tantum pars tuta est (scilicet abstinere) altera autem pars (comedere) simpliciter est non tuta, estque periculosa de peccato: igitur necessariò eligenda est pars tutior quamdiu stat hoc dubium.

43. RESOLUTIO IV. Tutior etiā pars eligenda est in dubio speculativo: versante circa valorem vel efficaciam actionis exercendæ v. g. Sacramen-

conficiendi, &c. patet ex supra dictis de Ministro Sacramentorum, Medico, & Chyrurgo. Exceperit materiam *justitiae*, in qua melior est conditio possidentis, non obstante, quod pars opposita sit tautior.

44. RESOLUTIO V. Stante dubio speculativo Juris vel facti v. g. *an res hæc res mea sit: an matrimonium contractum sit validum:* si post diligentem inquisitionem dubium superari nequeat, absque ulla speculativa resolutione, potest eligi pars minùs tuta; scilicet retineri res dubia: *dubio matrimonio uti.* Ita communior Suarez. Sanchez, &c.

Ratio est: quia lex invincibiliter ignorata, vel non sufficienter proposita seu intimata non obligat, ita omnes: sed idem est de lege post sufficientem inquisitionem dubitare, ac eam ignorare: ergo in dubio juris non est obligatio ad tutiorem partem.

Unde Miles de justitia belli dubitans potest nihilominus militare, alius rem dubiam possidere: tertius, qui invincibiliter dubitat, *an votum emiserit, non tenetur voto, &c.* quia is etiam habet possessionem libertatis.

Potes: quarè ergo Pontifices statuunt, in particulari dubio patrati homicidii, Clericum debere abstinere à sacris, tanquam irregularem? Rz. id eos statuisse ob majorem convenientiam & reverentiam tanti Sacramenti & sacrificii, nè, si forte clericus revera homicidium, de quo dubitat, patraverit, in administrandis hujusmodi

Sacra-